

DE VIRGINITATE.

Quoniam secundum Hieronymum Bernardum Ambrosium & Ciprianum virginitas sit excellētissima in genere castitatis. libet mihi octo utilitates quas virginitas facit eas seruantibus efficaciter in presenti & in futuro per modum additōis describere. et exemplis sanctorum roborando confirmare.

Primo nāq; virginitas facit personam quae eam custodit liberā a huiusmodi onere matrimonii quod dicitur quasi magnū onus. quod est in viroque subiectōne. oppresse. & labore. ac etiā doloze quae est in deflozatione. in miseris quae sunt in erūnis. in conceptu & plis deozatione. & pruritōe & educatōe. quae per maledictōe inflicta sunt mulieribus propter peccatū p̄me m̄ris. Gen. iiii. ait dñs mulieri. Multiplicabo oceptus tuos & erūpnas tuas in doloze pies. et sub viri potestate eris zc. i. coz. vii. De virginibus p̄ceptū dñi nō habeo cōsiliū autē do &c. Et post. Si solutus es ab vxoze noli vxozē q̄rere. Et post. Volo autē uos sine sollicitudine esse. scz mūdi. Qui sū vxozē ē sollicitus est quae diu sunt. qui autē vxozē habet. sollicitus ē quae mundi sūt. & quō placeat vxozē et diuisus ē. Que inupta ē virgo cogitat quae diu sunt ut sit casta cozozē & spū &c. Item ysiō. Virgitas ē admonita & nō iussa. Iō admonita quae nimis excelsa. Seminū em̄ bonū est uirginitas quae in hoc mūdo sollicitudine seculi admittit. & in futuro eterna p̄mio castitatis p̄cipit.

Secundo virginitas uia efficit deo gratias & delectat pulcritudo dei oculo. Salo. sap. iiii. O quam pulcra est casta generatō cum claritate. Ysiō. Non ē dubiū quae casti p̄seuerant & uirgines deo efficiēt equeles. Amanda ē pulcritudo uirginitatis quae fructus ē suauitatis. & pulcritudo inuolata sanctorū castitas & securitas mentis & fanitas cozpis. Item bñ. ad henricū sen. archiepiscopū. Castitas. caritas. & humilitas. & si nullius sint decozis. nec mediocris quae etiā diuinos oblectare possint aspectus. Quid em̄ castitate pulcrius quae mundū de imundo cōceptum semine facit. de hoste domesticū facit & angelū. Differēt autē iter se hō pudic⁹ & angelus. scz felicitate. nō uirtute. Illius quidē felicitas istius fortioz castitas esse dignoscit. Sola castitas est quae in hoc mortalitatis loco & tēpoze statū illi⁹ imortalitatis & glorie rēp̄sentat. ubi neq; nubent neq; nubent. scz sic angeli dei erūt. De hiis apoc. xiiii. Sine macula sūt ante thronus dei. ad quoz aspectū diuin⁹ ituitus delectat.

Tercio virginitas ē maxie excellētie quātū ad statū & meritū. Vñ em̄ inētioz ps ecclesie ē quod signat in tecto sup̄mo tabernaculi. quod erat de pellibus iacinthinis et celestis coloris. quae status uirginalis inuit statū celestē. ut patz in auctozitate sup̄ poita b̄i Berni. Sola uirginitas ē quae imortalitatis loco & tēpoze illius statū imortalitatis rēp̄sentat. Et h̄m b̄m Iero. maius uideē esse meritū et p̄miū uirginū quae angeloz. quae in eis maior ē pugna. Et iō maioris meriti uideē esse uictoria. Et ubi est maior uictoria. uis

deē maius esse meritū. quae & maior cozona. Itē quā magnoz excellat meritū. est sup̄ ostensū li. i. pre. iiii. dist. xxi. ubi ostēdit quō uirginitas cōparat thesauro abscondito in agro sub tegumēto hūilitatis d̄ duob⁹ magis senib⁹ quae rogātes dñm quae ostendēt eis ad quā mēsurā meriti uenerāt. & respōsum sit eis quae nūdū uenerāt ad mēsurā meriti eukarii pastoris & uxozis sue quae uirginitatē in cōiugio suo occultauerāt & seruauerāt multis annis zc. **I**tem in collatioib⁹ patrū li. xii. legiē. quae cū quidā adduxissent ad abbatē iohēz uirū magne sanctitatis. & miraculoz gratia illustratū hoīez habentē demonē ferocissimū adiurat⁹ ab eo uba eius cōtēnebat exire nolebat. Adueniēte autē ibi rustico agricolā in habitu seculari quae p̄mitias fructū suoz monachis deferebat. territus demō ad eius aduentū statū fugit. nō audens sustinē ei⁹ p̄sentī. Hic autē adiuratus a sancto iohē quae diceret ei de uiata sua. uix tādē dixit quae erat hō agricola quae nunq; reponeret fruct⁹ laboris sui nisi plus inde daret plene decimas & p̄mitias. & quae nunq; duxerat boues per cōfiniū aliene culture nisi prius eis oza clauderet ne aliis nocumētus inferrēt. & quae nunq; plus iret ad agriculturā uel rediret de ea anteq; ad ecclesiā uenirz gratias agens bonoz oīm largitozi. Et cū esset puer puentus aparētib⁹ quae uellet fieri monachus cōpulsus est ab eis uxozē ducē. quae accepta & in uirginitate sua p̄manens eam semp uirginē seruauit usq; in finem.

Quarto virginitas uincit & superat & fugat hostes hūani generis. scz dyabolū. Quod patet in p̄cedēti exēplo. Similiter in uita beate Margarethe. quae dyabolū uenientē ad tēptādūz se & ad deuoandūz in specie draconis. facto signo crucis crepari fecit. et aliū in similitudine ethiopi cōculcauit & supauit. Similic in passione Iustine & Cipriani. quō Iustina ugo demones tēptantes eā ut oseret cuidā in specie nutritis forozis & maris sue. uirtute crucis superauit & effugauit. **I**tem uincit carnē & ei⁹ tēptatōes quarum ipetus uirginitas refrenat. Et iō mūdum quē amoze uirginitatis seruande amatoz uirginitatis contemnit. Cuius etiā malitia & seuitia non uincit eius sapientiam. Sicut patet in beata Agnete Agatha & Katherma & Margaretha. que regnū mūdi & omnē oznatum eius otempserunt. p̄ amoze christi & p̄ seruanda uirginitate.

Quinto virginitas dat ignes materiales et spirituales inuentioz carnis. Ut topazius qui sedat vndas bulliētes. Agatha ait. Si ignē odhibeas o thyranne. mihi saluificum angeli ministrabūt. Sicut etiā fecerunt tribus pueris positis in fornace babilonis. Sicut insup fecerunt Lucie Agneti & aliis uirginibus multis. Puta Agathe Euphemie et ceteris. Si insuper feris minaris. audito christi nomie cōquiescūt. **S**exto uirginitas feras mitigat ut leones. Dañ. vi. & in fine. Itē libro de uerb p̄m legiē quae abbas paulus manibus suis contrectabat

aspides et serpentes cerastes et alios et scidebat
p mediū manib⁹ suis nec ei nocēbāt. Et cū qre
rent ab eo frēs vñ ei ista grā venerat. dicebat.
Ignoscite mihi si q̄s possederit puritatē. om̄ia
subiiciēnt ei sicut adam in paradyso.

Septimo virginitas ipetrat q̄d petit a dño
corde puro. in fide nihil hesitans. **Iac. i.** Po-
stulet a deo in fide nihil hesitās q̄ dat om̄ibus
affluētē &c. **Sic** fec̄ b̄a **Lutia**. de q̄ legit̄ i pas-
sione eius. q̄ cū esset virgo deo deuota prexit
cū m̄re ad sepulcrū b̄e **Agathe**. q̄ m̄ p̄ q̄tuoz
annos fluxū sanguis patiēs. a nullo medico =
rum potuerat iuuari. cū at̄ m̄ et filia ad dem̄
sepulcrum ozarēt. p̄ sanitate m̄ri obrinēda. ob-
dormiuit **lutia**. Cui apparuit b̄a **Agatha** i me-
dio angeloz gēmis oznata dicens. **S**ozoz mea
lutia q̄d ame petis q̄d ip̄a poteris otinuo p̄rare
m̄ri tue &c. qz ecce salua facta ē. & ita factū ē
qz sanata est extūc vt **Lutia** petebat. **I**t cū pa-
schasius feciss̄ circa eā maximū ignē accēdi &
illam pice olco et refina liniri & nō noceret ei
ait iudici. **R**ogauī dñm meū. q̄ ignis iste nō
dñetur ei vt credētes i xp̄o tibi insultēt & timo-
rē ab eis tollere passiōis. & aut credētib⁹ voce
insultatōis &c. **I**tē cū b̄a **Agnes** ozaret pro
filio p̄positi ab anglo occiso p̄pter hoc q̄ im-
probe caz ipetebat. astitit ei āgelus dñi. eleuās
eā et resuscitās dictū iuuenē vt petebat p̄dicā-
tē & clamantē verū ēē deuz xp̄ianoꝝ. om̄s dii
gentiū vani & tēpla ec̄ vana et stulta. **I**tē cū
p̄iecta ess̄ i medio flāmaz. & exp̄asis maib⁹
ozass̄ ita ignis extinctus ē vt nec odor rēaner̄

Itē i passione b̄e **Cecilie** legit̄. q̄ cū spons⁹
eius **valeri⁹** a gētilitate cōuersus ēet & bap̄ti-
zatus p̄dicatōibus. & orōnibus. & p̄mississ̄ vir-
ginalē pudicitia se seruaturū. apparuit ei āgel-
us dñi cū p̄nis fulgēribus radians & flāmeo
aspectu. cōferens duas coronas chozuscantes
rosis et liliis osertas. alterā dedit **valerio**. & al-
terā **Cecilie**. dicens. **I**stas hu ate imaculatī corde
et corpe. qz eas attulī de paradyso. que nunq̄
marcescūt. nec ab aliis videri poterunt nisi ab
eis q̄bus castitas mētis et cozpis placuerit. **E**t
quia tu **valeriane** cōsensisti huus castitatis cō-
silio misit me dei filius. vt quācunqz volueris
petitōez insinues. **Q**ui adozās petit cōuersio-
nem fr̄is sui **vnicī tyburtii**. **Q**o angl̄s cōcessit
et ad celos recessit ab eis. **Q**ui igressus ad eos
sensit tm̄ odorē de coronis spirantē q̄ ad ver-
ba fr̄is & odorē cōuersus ē ad xp̄m et bap̄ti-
zatus cū martyrio coronatus est. **I**tē simile est
huic id q̄d legit̄ de **Dozothea** uirgine. cuius fe-
stum est octauo ydus february. **Q**ue cū post
plurima supplicia duceret ad decollādū in ce-
saria capadocie. quidā scolasticus noīe **Theo-**
philus rogauit eā. q̄ de vialis paradyfi sponsi
sui mitteret ei ad quē dicebat se p̄perare. q̄d il-
la p̄misit ei se impetraturā. **Q**ue etiā cū in ho-
ra passionis sue ozasset misit ei p̄ puerum sex
annoꝝ ozariū suū. quē cū reciper̄ & faciē suā
abstergeret. sicut illa ozationibus impetrauit.
tanto perfusus est odoze mire sua uirtutis ac si

esset in paradyso. **Q**ui subito immutatus ince-
pit clamare. **B**ndictum nomē dñi n̄ri ihu xp̄i
Quod cū frequēter clamaret capē est. & post
mulea supplicia capitis detruccatione martyrii
coronā accepit de odoze veniēs ad fructum.

Item i passione beate **Katherine** legit̄. q̄ cū
ozasset. vox de celis audita ē. dicens. q̄ id quod
retinuerat virgo deuota p̄meruerat obrinere.

Octauo virginitas mentis et cozporis per-
ducit ad op̄ratū finem. quia ad b̄am dei visio-
nem. **Matth. v.** **B**ti mundo corde qm̄ ip̄i deuz
videbūt. **I**tem in festo alexandri pape. q̄ro
kal. apl̄is legit̄. q̄ cū **Quirinus** de p̄cepto tray-
ani alexandrū papā miciss̄ in vinculis. & vi-
deret miracula que fiebāt p̄ eum exhibuit ei fi-
liam balbinā gutturnosā curandā. qui dixit ei
q̄ tolleret boiam de collo suo & filie imponer̄
q̄d fecit et curata est. & ipsa & pater bap̄tizati
sunt. **Q**uo facto angel⁹ apparuit puelle dicte
et tenēdo faculā i manu. dixit ei. **E**sto & p̄ma-
ne in uirginitate tua. **E**go faciā te vidē spon-
tū tuū qui p̄ te sanguinē suū fudit. **I**tē legit̄ q̄
post decessū beate **Petronille** **Flacc⁹** comes di-
ceret **Felicula** virgini ab ea edocte et cōuerse
Vnū e duobus elige. **A**ut esto vxoz mea. aut
sacrifica dis. **R**ndit **Felicula**. **V**xoz tua nō ero
qz xp̄i sp̄sa sum. **D**is nō sacrificabo. qz xp̄ia
na sum. **C**ū posita in carcē teneboso fuisset p̄
octo dies sine cibo. & per alios octo in templo
dee veste volēs aliqd cōtingere sibi mōstratus
a virginibus veste. **C**um aut post ess̄ eleuata
in eculco et torqueret cepit clamare. **M**ō inci-
pio videre amatozē meū xp̄m. i quo amoꝝ me
us fixus est. **E**t diceret ei. **N**ega xp̄m. dicebat
Ip̄m n̄ negabo qui p̄pter me felle et aceto est
potatus. sp̄mis coronatus & crucifixus &c.

Itē in vitis p̄m legitur de quadaꝝ virgine
q̄ intrās monasteriū per annos q̄nquaginta
mansit in eis q̄ inde non fuit egressa. ibi deo
seruiens. cui apparuit cuidā martyr **Colet⁹** no-
mine qui colebat in terra illa. dicens. **H**odie ad
dominū deum tuum p̄ges. vbi et ip̄m & om̄s
sanctos ei⁹ videbis. **V**eni ergo i basilica mar-
tyrii. vt ibi prius prandeas mecum. **Q**ue vna
cum matre egressa monasteriū iuit ad dictā
basilicā portans panē in pera. & facta ozatōne
ait sancto **Colet⁹**. **B**ndic hunc panem. & tuis
orōnibus impetra quod promisisti. **S**umpto
ibi pane reuerfa est ad suū monasterium. & li-
bellum quē habebat in manu dedit matri tra-
dendū episcopo. **E**t colligens se & cōponēs ad
modū defuncte. ait. **E**cce vado ad dñm meū.
et sic sine doloze in manus eius cōmendatus
ei tradidit spiritum.

Cum demū virginitas sit gemma preciosis-
sima in thesauris regis. & thesauris precio-
sissimus & immensus regis sumi. cui fures in-
sidias tendunt. quapropter hunc vigili sollici-
tudine custodire debemus. & quātoplus hūc
nos habere cogitamus. diligentius custodire
debemus ne perdamus.